

Відомчий нормативний документ

РІЧКИ.
ВИКОНАННЯ РОБІТ ПО ДОГЛЯДУ

ВНД 33-5.5-08-2001

Видання офіційне

Державний комітет України по водному господарству

Київ-2001

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНИЙ

Рівненським державним технічним університетом

В.А.Гурин – керівник роботи, Ю.А.Шлямо, Г.С.Майструк

Державним комітетом України по водному господарству

М.Я.Бабич

Дніпровським басейновим управлінням водних ресурсів

С.І.Горбань

2 ВНЕСЕНИЙ

Управлінням науки, нормативно-технічного забезпечення

та проектних робіт Держводгоспу України

3 ЗАТВЕРДЖЕНИЙ

Наказом Держводгоспу України від 05.09.2001 р. № 189

та введений в дію з 1 жовтня 2001 року.

4 ВВЕДЕНИЙ УПЕРШЕ

Цей відомчий нормативний документ не може бути повністю чи частково відтворений або розповсюджений без дозволу Держводгоспу України

Державний комітет України по водному господарству	Відомчий нормативний документ	ВНД 33-5.5-08-2001
	Річки. Виконання робіт по догляду	Введений вперше

1 Галузь використання

Норми складені у розвиток застосування Водного кодексу України, статей 3, 4, 16, 76, 78, 81, 85, 86, 88, 89, 107 та 108 і встановлюють єдиний механізм та порядок виконання робіт по догляду за річками та прибережними захисними смугами.

Норми є обов'язковими для спеціалізованих служб по догляду за річками водогосподарських організацій.

2 Загальні положення

2.1 Догляд - комплекс організаційно-технічних заходів, спрямованих на відтворення природного стану об'єктів догляду та підтримання їх у належному стані.

2.2 До об'єктів догляду належать річки з прибережними захисними смугами та гідротехнічні споруди на них.

2.3 До робіт по догляду за річками та прибережними захисними смугами відносяться:

- нагляд за господарською діяльністю на річках та прибережних захисних смугах;
- нагляд за якістю води в річках;
- нагляд за дією вод на русла річок, землі прибережних захисних смуг, гідротехнічні споруди, за їх деформацією, пропускною здатністю русел;

Внесений Управлінням науки, нормативно-технічного забез- печення та проектних робіт Держводгоспу України	Затверджений наказом Держводгоспу України від 05.09.2001 р. №189	Строк введення в дію з 01.10.2001 р.
---	---	--

- проведення обстежень щодо встановлення видів, обсягів та строків виконання робіт на об'єктах догляду;
- виконання поточних робіт щодо облаштування об'єктів догляду.

2.4 Нагляд - комплекс організаційно-технічних заходів, спрямованих на отримання оперативної інформації про стан об'єктів догляду, їх охорони, запобігання аварійним ситуаціям та порушенням вимог Водного кодексу на об'єктах догляду.

2.5 Обстеження - комплекс організаційно-технічних заходів візуального та інструментального визначення стану природно-технічного об'єкта догляду та його елементів.

2.6 Виконання робіт по догляду за річками та прибережними захисними смугами веде експлуатаційний персонал спеціалізованих служб водогосподарських організацій.

2.7 Нагляд за господарською діяльністю на річках, прибережних захисних смугах, якістю води та за дією вод на русла річок та землі прибережних захисних смуг здійснюють шляхом маршрутних спостережень.

2.8 Маршрутні спостереження - організаційні заходи, спрямовані на отримання інформації щодо об'єктів догляду.

Результати маршрутних спостережень використовують як вихідні дані для призначення обстежень, а також для організації стаціонарних спостережень. Порядок виконання стаціонарних спостережень встановлений у нормативних документах для інженерних розвідувань у будівництві.

2.9 Маршрутні спостереження проводять на встановлених ділянках (див. додаток 1) з оформленням книжки маршрутних спостережень, що складається з двох журналів (додаток 2). Інформація в журналах повинна бути своєчасною, достовірною і достатньою для прийняття рішень управлінськими органами.

Достовірність інформації та правильність ведення документації оглядачами систематично перевіряється спеціалістами та керівником річкової ділянки не рідше одного разу на місяць.

2.10 Водогосподарські підприємства, організації та установи, що ведуть згадані у п.2.3 роботи, відповідно до цих норм розробляють, за необхідністю, додаткові вимоги, що враховують специфічні умови виконання робіт.

2.11 Роботи проводять відповідно до діючих правил техніки безпеки, охорони праці, виробничої санітарії та охорони навколишнього середовища з ура-

хуванням категорії складності робіт (див. додаток 3).

3 Нагляд за господарською діяльністю на річках і прибережних захисних смугах

3.1 Мета нагляду - контроль виконання вимог Водного кодексу України підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Основні задачі - попередження спеціалізованими службами порушень на річках і на їх прибережних захисних смугах, охорона об'єктів догляду, отримання оперативної інформації про їх природно-технічний стан.

3.2 При нагляді за річками здійснюють візуальний контроль якості води з фіксацією результатів спостережень у польових журналах.

3.3 Ознаки забруднення води:

- різка або раптова зміна прозорості води;
- наявність на поверхні води плівок нафтопродуктів, мастил, жирів і скупчення інших домішок;
- різка або раптова зміна кольору води (вода не повинна мати неприродного забарвлення);
- поява відчутного нехарактерного запаху;
- наявність ознак отруєння риби, її мальків, водних і навколоводних тварин;
- наявність ознак впливу хімічного і біологічного забруднення на водну рослинність (зміна природного кольору, утворення на рослинності нехарактерних для неї плівок, слизу, відмирання рослин тощо).

Ознаки забруднення води оглядачі встановлюють за зовнішніми показниками органолептично, без застосування лабораторних приладів.

3.4 При виявленні порушень Водного кодексу лінійний персонал зобов'язаний:

- а) негайно повідомити органи управління водогосподарської організації та органи місцевої влади;
- б) вжити заходів щодо припинення порушення водного законодавства юридичними та фізичними особами;
- в) керівник річкової ділянки або водогосподарській організації не пізніше

З-х діб з моменту виявлення порушення подає офіційне письмове повідомлення про порушення порушнику та органам місцевої влади з вимогою щодо його усунення (див. додаток 2).

3.5 Мінімальна кількість маршрутних спостережень за господарською діяльністю на річках і прибережних захисних смугах становить не менше одного разу в квартал і може бути частішою залежно від інтенсивності цієї діяльності.

3.6 У разі аварійних скидів забруднень у водотоки ведуть позачергове спостереження до повного припинення скидів або їх проходження. Позачергові спостереження ведуть цілодобово із записом результатів спостережень у польових журналах із позначкою "Позачергове" (див. додаток 2).

3.7 Оглядачі ведуть інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення, водо- та землекористувачів щодо дотримання вимог водоохоронного законодавства.

4 Нагляд за дією вод

4.1 Мета нагляду - отримання оперативної інформації про стан об'єктів догляду, визначення розмірів шкідливої дії вод на землі водного фонду та можливих загроз об'єктам господарської діяльності та спорудам.

4.2 Дія вод на об'єкти догляду може проявлятися у вигляді затоплення, підтоплення, ерозії, зсувів, обвалів, розмиву, замулення тощо. Оглядачі в польових журналах відмічають видимі зміни форми русел річок, їх пропускної здатності, а також поверхні прибережних захисних смуг, визначають лінійні розміри пошкоджень і вказують напрямки їх розвитку, можливі причини виникнення деформацій.

Розміри пошкоджень об'єктів догляду вимірюють вимірювальною стрічкою.

4.3 Для визначення напрямків і швидкості розвитку зміни форм та пошкоджень установлюють контрольні репери.

4.4 Регламентні спостереження за дією вод оглядачі проводять у характерні періоди року до, під час та після зміни режиму об'єкта догляду:

- а) у весняний період - за 20...30 діб до проходження повені;
 - під час проходження повені (цілодобово);
 - після сходу повеневих вод;

- б) у літній період - у межень;
- в) в осінній період - перед установленням снігового покриву або стійкого холодного періоду року;
- г) у зимовий період - під час льодоставу.

Кількість регламентних і позачергових (п. 4.5) маршрутних спостережень встановлюють у залежності від швидкості зміни форм, величини пошкоджень, а також особливостей природно - кліматичних умов.

4.5 Позачергові спостереження проводять під час проходження паводків, селей, активізації зсувних явищ, а також у випадку виникнення іншої загрози населенню, господарським об'єктам і спорудам.

Позачергові спостереження ведуться цілодобово із записом результатів спостережень у польових журналах із позначкою "Позачергове" (див. додаток 2).

4.6 При виявленні загрози шкідливої дії вод і виникненні надзвичайної ситуації експлуатаційний персонал зобов'язаний негайно повідомити населення прилеглих населених пунктів, органи управління водогосподарської організації та органи місцевої влади і діяти у відповідності з планом заходів, розробленим на цей випадок та вказівками керівництва водогосподарської організації.

4.7 Після проходження паводків чи повені на капітальних спорудах позначають максимальний рівень води, дату, коли він був зафіксований, та роблять відповідний запис у журналі. На водогосподарських картах ділянок річок позначають границі максимального затоплення.

При необхідності границі затоплення закріплюють на місцевості за допомогою спеціальних водогосподарських знаків установленого зразка.

4.8 Догляд гідротехнічних споруд здійснюють відповідно до правил технічної експлуатації. При обстеженні в обов'язковому порядку перевіряється наявність аварійних матеріалів та інвентаря.

5 Проведення обстежень

5.1 Мета обстежень - встановлення видів, обсягів і строків виконання робіт на об'єктах догляду в межах річкових діляниць.

5.2 Вихідними даними для проведення обстежень є результати марш-

рутних спостережень оглядачів.

5.3 Періодичні обстеження проводять тричі на рік:

а) за 20...30 днів до початку повені: визначають види, обсяги та строки виконання невідкладних робіт щодо забезпечення пропуску повені;

б) після повені: установлюють обсяги втрат та пошкоджень від повені, визначають види, обсяги та терміни виконання ремонтно-захисних робіт, а також поточних робіт щодо облаштування об'єктів догляду;

в) у меженний період: уточнюють обсяги й терміни виконання невідкладних робіт щодо підтримання належного стану об'єктів догляду та вивчення можливості водорегулювання;

Обстеження проводиться з урахуванням вимог Положення про використання земель у зонах можливого затоплення повенями і паводками.

5.4 Позачергові обстеження проводять для встановлення обсягів втрат і пошкоджень на об'єктах догляду. Необхідна кількість обстежень призначається виходячи з конкретних умов.

5.5 Періодичні та позачергові обстеження виконують візуально, при необхідності - інструментально.

5.6 Періодичні та позачергові обстеження проводять комісії, склад і голову яких призначає керівник відповідної водогосподарської організації. До складу комісій включають фахівців організації, що здійснює догляд за річками, прибережними захисними смугами та гідротехнічними спорудами, фахівців проектної групи, а в необхідних випадках - фахівців проектних інститутів. У роботі комісій можуть брати участь представники органів місцевої влади.

5.7 За результатами обстеження складають акт стану річкової ділянки (додаток 4). Акт затверджує керівник організації, в зоні діяльності якої знаходиться річкова ділянка. Акти обстежень є підставою для планування й виконання аварійних, ремонтних і захисних робіт у встановленому порядку.

На основі актів стану річкових ділянок складають також переліки поточних робіт щодо облаштування річкових ділянок (додаток 5).

6 Роботи щодо облаштування річкових ділянок

6.1 До робіт щодо облаштування річкових ділянок відносяться:

- а) очистка русел річок і прибережних захисних смуг від сміття;
- б) розчищення русел річок від водопідпірних споруд, створених без відповідних дозволів і погоджень;
- в) очистка прибережних захисних смуг від забруднення;
- г) залуження та залісення прибережних захисних смуг навколо джерел, ділянок, очищених від сміття та забруднень, вибіркове залуження й залісення берегів річок і прибережних захисних смуг;
- д) дрібний поточний ремонт гідротехнічних споруд;
- е) рубки догляду за лісонасадженнями в межах прибережних захисних смуг;
- ж) установлення, догляд і відновлення водоохоронних знаків.

6.2 Оглядачі ведуть роботи з облаштування річок, прибережних захисних смуг та гідротехнічних споруд згідно з узгодженим переліком (додаток 5).

6.3 Перелік робіт складає начальник ділянки на основі акту обстеження об'єктів догляду.

6.4 Облаштування на об'єктах догляду виконують із застосуванням ручного інструменту, засобів малої механізації та використання місцевих матеріалів.

6.5 Оглядачі очищують джерела від мулу та сміття, упорядковують їх.

6.6 Забруднений ґрунт у межах прибережної захисної смуги видаляють до чистого шару. Місце виїмки засипають чистим ґрунтом, який беруть за межами прибережних захисних смуг, вкривають дерниною або залужують. Місця порушеної поверхні берегів річок і прибережних захисних смуг залужують спеціальними травосумішами (див. додаток 6). Використання однорічних трав для залуження забороняється.

6.7 Сміття збирають, забруднений ґрунт видаляють до проходження повені та паводків і вивозять за межі прибережних захисних смуг і зон затоплення в спеціально відведені місця накопичення та утилізації.

6.8 Навколо джерел і в місцях локального розмиву берегів створюють осередки лісонасаджень із вологолюбних дерев і чагарників (див. додаток 6).

6.9 Для залісення використовують сіянці, саджанці, укорінені та неукорінені

живці, кілки. Посадку проводять у сприятливі пори року. Застосування добрив і отрутохімікатів забороняється.

6.10 Кожні 2...3 роки проводять санітарні рубки дерев і чагарників, русла річок розчищають від заростей і завалів дерев. Деревину та хмиз використовують для ремонтних робіт, зелені гілки - для вибіркового заліснення.

6.11 Оглядачі складають перелік виконаних робіт для звітності .

6.12 Оглядачів забезпечують спеціальним одягом і взуттям, засобами індивідуального захисту, робочим інструментом, зв'язком, засобами пересування відповідно до чинних нормативів.

Установлення границь річкових діляниць і ділянок

1 Границі річкових діляниць установлюють за басейновим принципом залежно від категорії складності умов щодо догляду за річками та прибережними захисними смугами, що наведені в додатку 3.

Таблиця 1.1. Розміри річкових діляниць

Категорії складності умов догляду	I	II	III
Розміри діляниць, км	400...500	301...399	200...300

2 Річкова діляниця розбивається на річкові ділянки з урахуванням норм догляду на одного оглядача згідно таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Довжина ділянки догляду на одного оглядача

Категорія складності умов догляду	Довжина ділянки, км
I	36...40
II	31...35
III	25...30
Примітка 1. За інших умов догляду довжину ділянки визначають із урахуванням коефіцієнтів таблиць 3.3 та 3.4.	
Примітка 2. Менше значення довжини ділянки в кожній категорії складності відповідає лінійно-видовженій схемі розміщення річкової мережі, більше – деревоподібній схемі.	

3 За зовнішні границі ділянок приймають зовнішні границі прибережних захисних смуг рік.

4 Границі між ділянками встановлюють, виходячи з норм табл. 1.2. Границі прив'язують до стійких елементів об'єктів догляду, границь господарств, водотока землекористувачів, ділянок, що не входять до регламенту догляду.

5 Ділянки нумерують від гирла до витоків по кожній річці. Границі ділянок та їх нумерацію наносять на водогосподарські карти діляниць.

6 Границі ділянок догляду закріплюють на місцевості спеціальними водоохоронними знаками встановленого зразка.

Маршрутна книжка з нагляду за річковою ділянкою

1 Загальні вимоги щодо ведення

1.1 Маршрутна книжка з нагляду за річковою ділянкою складається з двох журналів: польового журналу з контролю господарської діяльності та польового журналу маршрутних спостережень за дією вод.

1.2 Журнали ведуть оглядачі безпосередньо під час маршрутних спостережень ділянок. Робити записи на окремих аркушах з наступним перенесенням даних у журнали забороняється.

1.3 Записи в журналах ведуть олівцем або кульковою ручкою. Виправлення "літера на літеру" або "цифра на цифру" забороняється. У разі помилки літеру (слово, цифру) закреслюють однією лінією і поруч або зверху пишуть правильне позначення.

1.4 Переписувати журнал, витирати написи та виривати сторінки забороняється.

1.5 До маршрутної книжки додають копії водогосподарських карт з нанесеними межами ділянки з мірилом 1:25000 для внесення поміток поточних змін, місць порушень.

1.6 У кінці поточного року польові журнали з копіями карт передають на дільницю для аналізу та узагальнення.

1.7 У разі порушень водоохоронного режиму оглядачі складають повідомлення у двох примірниках, перший з яких передають на дільницю за підпорядкуванням, а другий залишають для звітності.

Повідомлення складають за формою 2.2.

На підставі повідомлення оглядача керівник річкової дільниці або водогосподарської організації не пізніше 3-х діб з моменту виявлення порушення надає письмове повідомлення про це порушення з вимогою щодо його усунення та ліквідації шкідливих наслідків порушнику та органам місцевої влади (форма 2.3).

1.8 Строк зберігання маршрутних книжок із початку організації служби - 10 років. Доцільність подальшого зберігання журналів визначається додатково.

1.9 Формат маршрутної книжки 210x145 мм. Кількість аркушів у кожному з журналів - 12. Усі сторінки журналів, починаючи з другої, нумерують. Кожний журнал маршрутної книжки має окрему нумерацію сторінок.

1.10 Маршрути спостережень за пп.3.5 та 4.4 за необхідністю можуть виконуватися одночасно.

Обкладинка книжки

(назва відомства, територіальної організації

та її виробничого структурного підрозділу)

Маршрутна книжка №__

з нагляду за річковою ділянкою № _____

на ділянці № _____

річки _____

(назва)

у _____

(назва району, області)

за 200____рік

Титульний аркуш

(назва відомства, територіальної організації)

та її виробничого структурного підрозділу)

Польовий журнал №__

з контролю господарської діяльності

на ділянці №__

річки _____
(назва)

у _____
(назва району, області)

за 200__ рік

Ділянка №__

Журнал розпочато: _____
(дата)

Журнал закінчено: _____
(дата)

Начальник
річкової ділянки

(назва ділянки)

(Прізвище та ініціали)

Оглядач

(Прізвище та ініціали)

СТОр. _____

[illegible]

15

Остання сторінка журналу

ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ

Графа 1 Порядковий номер маршрутного спостереження. Ведуть наскрізну нумерацію повних маршрутів упродовж року.

Графа 2 Дата початку та закінчення проведення маршрутного спостереження.

Графа 3 Указують місце порушення, характер порушення та його наслідки, візуальні ознаки забруднення води. При проведенні позачергових спостережень у зв'язку з аварійними ситуаціями роблять позначку "Позачергове", позачергові спостереження не нумерують.

Графа 5 Вказують органи, куди передані повідомлення, дату та час передачі, прізвище, ініціали та підписи осіб, що їх прийняли.

Графа 6 Додаткова інформація, службові та контрольні записи керівників.

Особи, які винні у неповідомленні (приховуванні) відомостей про аварійні ситуації на водних об'єктах, несуть відповідальність згідно з Водним кодексом України.

Додаток 2
Форма 2.2Штамп
організації**Повідомлення**_____
(кому)від _____
(дата)про порушення водоохоронного режиму на ділянці № _____ річки _____
(назва)

та у межах її прибережних захисних смуг

(області, району, точне місце порушення)Порушник _____
(організація, підприємство, установа, юридична чи фізична особа)

Характеристика порушення: _____

Заходи, вжиті оглядачем для припинення порушення: _____

Оглядач ділянки

(підпис)/ _____ /
(Прізвище та ініціали)

Штамп
організації,
номер і дата

(кому)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про порушення водного законодавства

На ділянці № _____ річки _____ та у межах її прибережних захис-
них смуг _____
(назва)

(точне місце порушення, район, область)

Порушник _____

(назва юридичної особи або прізвище, ім'я та по-батькові фізичної особи, їх адреса, телефон)

Характеристика порушення: _____

Вимоги щодо припинення порушення і вжиття заходів по ліквідації наслідків по-
рушення: _____

Керівник

(прізвище та ініціали)

Титульний аркуш

(назва відомства, територіальної організації

та її виробничого структурного підрозділу)

Польовий журнал №__

маршрутних спостережень за дією вод

на ділянці №__

річки_____
(назва)у _____
(назва району, області)

за 200____рік

Ділянка №__Журнал розпочато: _____
(дата)Журнал закінчено: _____
(дата)Начальник
річкової ділянки_____
(назва ділянки)_____
(Прізвище та ініціали)

Оглядач

(Прізвище та ініціали)

Сторінка журналу

стоп. _____

[illegible]

Оглядач _____
(підпис, прізвище)

Остання сторінка журналу**ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ**

Графа 1 Порядковий номер маршрутного спостереження. Ведуть наскрізну нумерацію повних маршрутів впродовж року. Повний маршрут - по всій довжині ділянки.

Графа 2 Дата початку та закінчення проведення маршрутного спостереження.

Графа 3 Дають опис форми змін берегів і дна річок, прибережних захисних смуг внаслідок дії вод, пропускної здатності русел. При проведенні позачергових спостережень у зв'язку з паводками, зсувами, селями, загрозами населенню, об'єктам і спорудам, у графі роблять позначку "Позачергове". Позачергові спостереження не нумерують.

Графа 4 Указують точне місцезнаходження проявів дії вод.

Графа 5 Указують заходи, що були вжиті оглядачем, та їх результати.

Графа 6 Додаткова інформація, службові та контрольні записи керівників.

Нормування робіт по догляду

Таблиця 3.1. Категорії складності робіт по нагляду за річками, прибережними захисними смугами та робіт з облаштування річкових ділянок

№ зп	Природні фактори	Категорії складності та їх характеристики		
		I	II	III
1	Типи річок по ухилах дна	низинні та рівнинні 0,00005... 0,0005	перед- гірські 0,0006... 0,005	гірські більше 0,005
2	Ширина річки, м (при середньорічному рівні)	до 10	10...20	більше 20
3	Наявність старих річищ	відсутні	1...3	більше 3
4	Наявність островів	відсутні	3...5	більше 5
5	Лісистість берегів	0...10%	11...50%	більше 50%
6	Заболоченість берегів	0... 10 %	11...50%	більше 50%
7	Прояви фізико-геологічних процесів і явищ (зсуви, деформації русел, замулення тощо), загальна кількість	відсутні або одиничні	5...7	більше 7
8	Екологічний стан річкової системи (якісна узагальнена оцінка згідно діючих норм)	добрий або зміни незначні	задовіль- ний або поганий	дуже поганий або кризовий
Примітка. У разі наявності двох або більше характеристик природних факторів вищої категорії складності приймається вища категорія.				

Додаток 3

Таблиця 3.2. Норми разового (денного) нагляду за річками та їх
прибережними захисними смугами

Категорія складності нагляду	Норма разового нагляду на одного оглядача, км
I	14...16
II	12...14
III	10...12
Примітка 1. Менше значення норм нагляду приймають при наявності більше двох ознак вищої категорії складності по табл.1.1, більше – при наявності тільки двох ознак.	
Примітка 2. Норми враховують наступні витрати часу оглядача: рух по ділянці – 6 годин, огляд – 2 години.	

Таблиця 3.3. Урахування нагляду гідротехнічних споруд

Кількість гідротехнічних споруд (крім стокорегуючих гребель і протиселевих споруд):		Понижуючий коефіцієнт
компактних	лінійних	
1...3	1...2	1,05
4...6	3...5	1,10
більше 6	більше 5	1,15

Таблиця 3.4. Урахування можливості використання транспортних засобів

Вид транспорту	Підвищуючий коефіцієнт
Гужовий	1,20
Велотранспорт	1,25
Мото- та водномоторний транспорт	1,50
Примітка 1. Транспортні засоби використовують із урахуванням екологічної доцільності та умов річкових ділянок.	
Примітка 2. У разі часткового використання транспортних засобів норми змінюють пропорційно до цього.	

Форми актів обстежень стану річкових діляниць

Загальні положення щодо опису стану об'єктів обстежень, наслідків аварій, шкідливої дії вод

1 За формою 4.1

У графі 1 указують назву об'єктів обстеження - джерела, дно річок, прибережні захисні смуги. Група однойменних об'єктів догляду відокремлюються тонкою горизонтальною лінією.

У графі 2 ведуть опис стану об'єктів догляду - забруднення, засмічення, замулення, ерозія тощо та вказують місце знаходження відносно берегової обстановки та характерних елементів річки.

У графі 3 вказують вид робіт - ремонт, захист, виправні роботи, регулювання тощо.

2 За формою 4.2

Графи 1, 2 заповнюють аналогічно формі 4.1, заповнення граф 3...8 додаткових пояснень не потребує.

Додаток 4
Форма 4.1

Затверджую

штамп організації

МП _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)_____
(дата)**АКТ**періодичного обстеження стану річкової ділянки № ____
річки _____

(назва)

у _____
(назва району, області)на _____
(дата)Обстеження проведено на основі _____
(обґрунтування)

Назва об'єктів	Опис стану об'єктів обстеження	Необхідні заходи щодо усунення недоліків на об'єктах			
		Вид і назва робіт	Обсяг робіт	Вартість у поточних цінах, тис.грн.	Строки виконання робіт
1	2	3	4	5	6
Приклад:					
Джерела	на ділянках 1,3 та 7 - засмічені, на ділянці 2 - замулені	розчистка джерел	-	-	-

Голова комісії _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)Члени комісії _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)

Затверджую

штамп організації

МП _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)_____
(дата)**АКТ**позачергового обстеження стану річкової ділянки № ____
річки _____
(назва)у _____
(назва району, області)
на _____
(дата)Обстеження проведено на основі _____
(обґрунтування)

Назва об'єктів обсте- ження	Опис стану об'єктів обстежен- ня	Збитки від аварій, катастрофічних явищ		Необхідні заходи щодо усунення по- шкоджень об'єктів обстеження			
		обсяг	вартість у поточних цінах, тис.грн.	вид та назва робіт	обсяг робіт	вартість у поточних цінах, тис.грн.	строки виконан- ня робіт
1	2	3	4	5	6	7	8

Голова комісії

(посада, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії

(посада, підпис, прізвище та ініціали)

Відповідальний представник місцевої влади

(посада, підпис, прізвище та ініціали)

Додаток 5
Обов'язковий**Форми документації виконання робіт**
щодо облаштування ділянок річок

Форма 5.1

Затверджую

штамп організації

МП _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)_____
(дата)**Перелік робіт**

щодо облаштування ділянки № _____

дільниці № _____ річки _____
(назва)у _____
(назва району, області)та прибережної захисної смуги станом на _____
(дата)

Назва робіт, місце їх виконання	Строки ви- конання	Одиниця виміру	Кіль- кість	Ціна оди- ниці, грн.	Вартість, тис.грн.
1	2	3	4	5	6

Всього:

Примітки:

Склав: начальник дільниці _____
(підпис, прізвище та ініціали)

Затверджую

МП _____
(посада, підпис, прізвище та ініціали)

(дата)

штамп організації

АКТ

приймання робіт щодо облаштування ділянки № _____
річки _____

(назва)

у _____
(назва району, області)

та прибережної захисної смуги, передбачених переліком, від _____
(дата)

Назва робіт, місце їх виконання	Строки виконання		Обсяги робіт		Вартість робіт		Оцінка вико- нання на основі огляду	Від- мітка про прий- няття роботи
	згідно пере- ліку	фак- тично	згідно пере- ліку	фак- тично	згідно пере- ліку	фак- тично		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Сумарна вартість: _____ тис.грн.

Недоробки:

Пропозиції та зауваження:

Начальник річкової ділянки _____
(підпис, прізвище та ініціали)

Додаток 6
Рекомендований**Вибіркове залуження та залісення**1 Рекомендації щодо складу суміші багаторічних трав

1.1 Для залуження використовують суміші трав трьох біологічних груп:

а) трави з поодинокими кущами (тимофіївка, типчак, пирій безкореневий, райграс тощо);

б) трави кореневі (стоколос, вівсяниця червона, тонконіг, келерія, повитиця біла тощо);

в) трави стрижнекореневі (конюшина червона та біла, люцерна, вівсяниця бородавчаста, пирій повзучий тощо).

1.2 Для залуження слабопохилих схилів застосовують трави поодинокого кущування, для залуження стрімких схилів - збільшують питому вагу кореневих і стрижнекореневих трав, що утворюють дернину.

2 Рекомендації щодо складу дерев і чагарниківдля вибіркового залісення прибережних захисних смуг

2.1 Породи дерев і чагарників, що рекомендують для лісонасаджень, наведені у таблицях 6.1 і 6.2.

2.2 У графі "період затоплення" наведена тривалість проточного затоплення у багатоводні роки.

2.3 Наведений склад дерев і чагарників може застосовуватися в усіх природно-кліматичних зонах з урахуванням ґрунтових умов і може бути розширений іншими деревними та чагарниковими породами.

Додаток 6

Таблиця 6.1 Породи дерев і чагарників для заліснення
незасолених ґрунтів

Породи дерев і чагарників	Період затоплення (місяці)
1 Основні	
Береза бородавчаста	2
Дуб звичайний	1.5
Дерева та чагарники родини вербових	більше 3
Вільха чорна	більше 3
Осика	2
Сосна звичайна	1.5...3
Тополя	більше 3
Ясен зелений чи пухнастий	більше 3
2 Домішки	
Лоза гостролиста	Більше 3
Клен	0.5
Липа	0.5
Алича	1.5
Горобина звичайна	2
Калина звичайна	2
Ліщина	2
Лох вузьколистий	3
Обліпіха	1.5
Рожа коричнева, зморшкувата чи собача	2
3 Підлісок	
Бузина чорна	1.5
Клен татарський	1.5
Свидина червона	2
Скумпія	1

Таблиця 6.2 Породи дерев і чагарників для насадження
на засолених ґрунтах

Породи дерев і чагарників	Види засолених ґрунтів	Період затоплення (місяці)
1 Основні		
Береза бородавчаста	солончаковий	2
Дуб звичайний	солонцюватий, солончаковий	1.5
Верба біла	солончаковий	більше 3
Тополя	солончаковий	1.5...3
Ясен зелений	солонцюватий	більше 3
Лох вузьколистий	для всіх видів	3
2 Підлісок		
Скумпія	солонцюватий	1

ЗМІСТ

	Стор.
1 Галузь використання	3
2 Загальні положення.....	3
3 Нагляд за господарською діяльністю на річках і прибережних захисних смугах	5
4 Нагляд за дією вод	6
5 Проведення обстежень.....	8
6 Роботи щодо облаштування річкових ділянок	9
Додаток 1	
Установлення границь річкових ділянок і ділянок	11
Додаток 2	
Маршрутна книжка з нагляду за річковою ділянкою.....	13
2.1 Польовий журнал з контролю господарської діяльності.....	14
2.2 Повідомлення про порушення водоохоронного режиму.....	17
2.3 Повідомлення про порушення водного законодавства.....	18
2.4 Польовий журнал маршрутних спостережень за дією вод.....	19
Додаток 3	
Нормування робіт по догляду.....	22
3.1 Категорії складності робіт по нагляду за річками, прибережними за- хисними смугами та робіт з облаштування річкових ділянок	22
3.2 Норми разового (денного) нагляду за річками та їх прибережними захисними смугами.....	23
3.3 Урахування нагляду гідротехнічних споруд.....	23
3.4 Урахування можливості використання транспортних засобів.....	23
Додаток 4	
Форми актів обстежень стану річкових ділянок	24
4.1 Акт періодичного обстеження стану річкової ділянки.....	25
4.2 Акт позачергового обстеження стану річкової ділянки.....	26
Додаток 5	
Форми документації виконання робіт щодо облаштування ділянок річок	27
5.1 Перелік робіт щодо облаштування ділянки.....	27
5.2 Акт приймання робіт щодо облаштування ділянки.....	28
Додаток 6	
Вибіркове залуження та залісення.....	29
6.1 Породи дерев і чагарників для залісення незасолених ґрунтів.....	30
6.2 Породи дерев і чагарників для насадження на засолених ґрунтах.....	31

Ведомственный нормативный документ

**РЕКИ.
ВЫПОЛНЕНИЕ РАБОТ ПО УХОДУ**

ВНД 33-5.5-08-2001

Издание официальное

Государственный комитет Украины по водному хозяйству

Киев-2001

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН

Ровенским государственным техническим университетом

В.А.Гурин - руководитель работы, Ю.А.Шлямо, А.С.Майструк

Государственным комитетом Украины по водному хозяйству

М.Я. Бабич

Днепровским бассейновым водохозяйственным объединением

С.И.Горбань

2 ВНЕСЕН

Управлением науки, нормативно-технического обеспечения

и проектных работ Госводхоза Украины

3 УТВЕРЖДЕН

Приказом Госводхоза Украины от 05.09.2001 № 189

и введен в действие с 1 октября 2001 года

4 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

Данный ведомственный нормативный документ не может быть полностью или частично воспроизведен или распространен без разрешения Госводхоза Украины

Государственный комитет Украины по водному хозяйству	Ведомственный нормативный документ	ВНД 33-5.5-08-2001
	Реки. Выполнение работ по уходу	Введен впервые

1 Область применения

Нормы составлены в развитие применения Водного кодекса Украины, статей 3, 4, 16, 76, 78, 81, 85, 86, 88, 107 и 108 и устанавливают единый механизм и порядок выполнения работ по уходу за реками и прибрежными защитными полосами.

Нормы являются обязательными для специализированных служб по уходу за реками водохозяйственных организаций.

2 Общие положения

2.1 Уход - комплекс организационно-технических мероприятий, которые направлены на восстановление естественного состояния объектов ухода и поддержание их в надлежащем состоянии.

2.2 К объектам ухода относятся реки с прибрежными защитными полосами и гидротехнические сооружения на них.

2.3 К работам по уходу за реками и прибрежными защитными полосами относятся:

- надзор за хозяйственной деятельностью на реках и прибрежных защитных полосах;
- надзор за качеством воды в реках;
- надзор за действием вод на русла рек, земли прибрежных защитных полос, гидротехнические сооружения и их деформацией, пропускной

ВНЕСЕН Управлением Науки, нормативно- технического обеспечения и проектных работ Госводхоза Украины	Утвержден приказом Госводхоза Украины от 05.09.2001 № 189	Срок введения в действие с 01.10.2001.
---	---	--

способностью русел;

- проведение обследований для установления видов, объемов и сроков выполнения работ на объектах ухода;
- выполнение текущих работ по обустройству объектов ухода.

2.4 Надзор - комплекс организационно-технических мероприятий, направленных на получение оперативной информации о состоянии объектов ухода, их охраны, предупреждение аварийных ситуаций и нарушений требований Водного кодекса на объектах ухода.

2.5 Обследования - комплекс организационно-технических мероприятий визуального и инструментального определения состояния природно-технического объекта ухода и его элементов.

2.6 Выполнение работ по уходу за реками и прибрежными защитными полосами ведет эксплуатационный персонал специализированных служб водохозяйственных организаций, иных предприятий и учреждений.

2.7 Надзор за хозяйственной деятельностью на реках, прибрежных защитных полосах, качеством воды и за действием вод на русла рек и земли прибрежных защитных полос осуществляют путем маршрутных наблюдений.

2.8 Маршрутные наблюдения - организационные мероприятия, направленные на получение информации об объектах ухода.

Результаты маршрутных наблюдений используют как исходные данные для назначения обследований, а также для организации стационарных наблюдений. Порядок выполнения стационарных наблюдений установлен в нормативных документах по инженерным изысканиям в строительстве.

2.9 Маршрутные наблюдения ведут на установленных участках (см. приложение 1) с оформлением книжки маршрутных наблюдений, которая состоит из двух журналов (приложение 2). Информация в журналах должна быть своевременной, достоверной и достаточной для принятия решений управленческими органами. Достоверность информации и правильность ведения документации осмотрщиками проверяется систематически специалистами и руководством речных участков не реже одного раза в месяц.

2.10 Водохозяйственные предприятия, организации и учреждения, которые ведут упомянутые в п.2.3 работы, в соответствии с этими нормами разрабатывают, при необходимости, дополнительные требования, которые

учитывают специфические условия выполнения работ.

2.11 Работы производят в соответствии с действующими правилами техники безопасности, охраны труда, производственной санитарии и охраны окружающей среды с учетом категории сложности работ (см. приложение 3).

3 Надзор за хозяйственной деятельностью на реках и прибрежных защитных полосах

3.1 Цель надзора - контроль исполнения требований Водного кодекса Украины предприятиями, учреждениями, организациями и гражданами.

Основные задачи - предупреждение специализированными службами нарушений на реках и на их прибрежных защитных полосах, охрана объектов ухода, получение оперативной информации об их природно-техническом состоянии.

3.2 При надзоре за реками осуществляют визуальный контроль качества воды с фиксацией результатов наблюдений в полевых журналах.

3.3 Признаки загрязнения воды:

- резкое или внезапное изменение прозрачности воды;
 - наличие на поверхности воды пленок нефтепродуктов, смазочных масел, жиров и скопление других примесей;
 - резкое или внезапное изменение цвета воды (вода не должна быть неестественно окрашена);
 - появление заметного нехарактерного запаха воды;
- наличие признаков отравления рыбы, ее мальков, водных и околотовдных животных;
- наличие признаков влияния химического и биологического загрязнения на водную растительность (изменение естественного цвета, образование на растительности нехарактерных для нее пленок, слизи, отмирание растений и т.д.).

Признаки загрязнения воды осмотрщики устанавливают по внешним показателям органолептически, без применения лабораторных приборов.

3.4 При обнаружении нарушений Водного кодекса линейный персонал обязан:

а) немедленно оповестить органы управления водохозяйственной организации и органы местной власти;

б) принять меры по предотвращению нарушения водного законодательства юридическими и физическими лицами;

в) руководитель речного участка или водохозяйственной организации не позднее 3-х суток с момента обнаружения нарушения подает письменное официальное извещение о нарушении нарушителю и местным органам власти с требованием о его устранении (см. приложение 2).

3.5 Минимальное количество маршрутных наблюдений за хозяйственной деятельностью на реках и прибрежных защитных полосах составляет не менее одного раза в квартал и может быть чаще в зависимости от интенсивности этой деятельности.

3.6 В случае аварийных сбросов в водотоки проводят внеочередные наблюдения до полного прекращения сбросов или их прохождения. Внеочередные наблюдения ведут круглосуточно с записью результатов наблюдений в полевых журналах с пометкой «Внеочередное» (см. приложение 2).

3.7 Осмотрщики ведут информационно-разъяснительную работу среди населения, водо- и землепользователей о выполнении требований водоохранного законодательства.

4 Надзор за воздействием вод

4.1 Цель надзора - получение оперативной информации о состоянии объектов ухода, установление размеров пагубного воздействия вод на земли водного фонда и возможных угроз объектам хозяйственной деятельности и сооружениям.

4.2 Воздействие вод на объекты ухода может проявляться в виде затопления, эрозии, оползней, обвалов, размыва, заиления и т.п. Осмотрщики в полевых журналах отмечают видимые изменения формы русел рек, их пропускной способности, а также поверхности прибрежных защитных полос, устанавливают линейные размеры повреждений и указывают направление их развития, возможные причины возникновения деформаций.

Размеры повреждений объектов ухода измеряют измерительной лентой.

4.3 Для определения направлений и скорости развития изменений форм и повреждений устанавливают контрольные реперы.

4.4 Регламентные наблюдения за действием вод осматрщики производят в характерные периоды года до, во время и после изменения режима объекта ухода:

- а) в весенний период - за 20...30 суток до прохождения паводка;
 - во время прохождения паводка (круглосуточно);
 - после схода паводковых вод

- б) в летний период - в межень;

- в) в осенний период - до установления снежного покрова или устойчивого холодного периода года;

- г) в зимний период - во время ледостава.

Количество регламентных и внеочередных (п. 4.5) маршрутных наблюдений устанавливают в зависимости от скорости изменений форм, величины повреждений, а также особенностей природно-климатических условий.

4.5 Внеочередные наблюдения проводят во время прохождения паводков, селей, активизации оползневых явлений, а также в случае возникновения иной угрозы населению, хозяйственным объектам и сооружениям.

Внеочередные наблюдения ведутся круглосуточно с записью результатов наблюдений в полевых журналах с обозначением «Внеочередное» (см. приложение 2).

4.6 В случае обнаружения угрозы вредного воздействия вод линейный персонал обязан немедленно оповестить население прилегающих населенных пунктов, органы управления водохозяйственной организации и местные органы исполнительной власти и действовать в соответствии с планом мероприятий, разработанных на этот случай и указаний руководства водохозяйственной организации.

4.7 После прохождения паводков и половодья на капитальных сооружениях отмечают максимальный уровень воды, дату, когда он был зафиксирован, и вносят соответствующую запись в журнал. На водохозяйственных картах участков рек обозначают границы максимального

затопления.

При необходимости границы затопления отмечают на местности при помощи специальных водохозяйственных знаков установленного образца.

4.8 Уход за гидротехническими сооружениями осуществляют согласно правил технической эксплуатации сооружений. При осмотре в обязательном порядке проверяется наличие аварийных материалов и инвентаря.

5 Проведение обследований

5.1 Цель обследований - установление видов, объемов и сроков исполнения работ на объектах ухода в пределах речных участков.

5.2 Исходными данными для проведения обследований являются результаты маршрутных наблюдений осмотрщиков.

5.3 Периодические обследования производят трижды в год:

а) за 20...30 суток до начала паводка: определяют виды, объемы и сроки выполнения неотложных работ для обеспечения пропуска паводка;

б) после паводка: устанавливают объемы потерь и повреждений от паводка, определяют виды, объемы и сроки выполнения ремонтно-защитных работ, а также текущих работ по обустройству объектов ухода;

в) в меженный период: уточняют объемы и сроки исполнения неотложных работ по поддержанию необходимого состояния объектов ухода и изучения возможности водорегулирования;

г) обследование производится с учетом требований Положения об использовании земель в зонах возможного затопления половодьями и паводками.

5.4 Внеочередные обследования проводят для установления объемов потерь и повреждений на объектах ухода. Необходимое количество обследований определяется, исходя из конкретных условий.

5.5 Периодические и внеочередные обследования выполняют визуально, при необходимости - инструментально.

5.6 Периодические и внеочередные обследования проводят комиссии, состав и председателя которых назначает руководитель территориального (областного) водохозяйственного предприятия. В состав комиссий включают специалистов организации, осуществляющей уход за реками, прибрежными

защитными полосами и гидротехническими сооружениями, специалистов проектной группы, а в необходимых случаях - специалистов проектных институтов. В работе комиссий могут принимать участие представители органов местной власти.

5.7 По результатам обследования составляют акт состояния речного участка (приложение 4). Акт утверждает руководитель организации, осуществляющей уход за речными участками. Акты обследований являются основанием для планирования и выполнения аварийных, ремонтных и защитных работ в установленном порядке.

На основании актов состояния речных участков составляют также перечни текущих работ по обустройству речных участков.

6 Работы по обустройству речных участков

6.1 К работам по обустройству речных участков относятся:

- а) очистка русел рек и прибрежных защитных полос от мусора;
- б) расчистка русел рек от водоподпорных сооружений, созданных без соответствующих разрешений и согласований;
- в) очистка прибрежных защитных полос от загрязнений;
- г) залужение и залесение прибрежных защитных полос вокруг родников и поверхности, очищенной от загрязнения земли, выборочное залужение и залесение берегов рек и прибрежных защитных полос;
- д) мелкий текущий ремонт гидротехнических сооружений;
- е) рубки ухода за лесонасаждениями в пределах прибрежных защитных полос;
- ж) установка, уход и восстановление водоохранных знаков.

6.2 Осмотрщики выполняют работы по обустройству рек, прибрежных защитных полос и гидротехнических сооружений в соответствии с согласованным перечнем (приложение 5).

6.3 Перечень работ составляет начальник участка на основании акта обследования объектов ухода.

6.4 Обустройство на объектах ухода выполняют с применением ручного инструмента, средств малой механизации с использованием местных

материалов.

6.5 Осмотрщики очищают родники от ила и мусора, благоустраивают их.

6.6 Загрязненную почву в пределах прибрежной защитной полосы удаляют до чистого слоя. Место выемки засыпают чистой почвой, которую берут за пределами прибрежных защитных полос, одерновывают или залуживают. Места нарушенной поверхности берегов рек, ручьев, вокруг родников и прибрежных защитных полос засевают специальными травосмесями (см. приложение 6). Использование однолетних трав для залужения запрещается.

6.7 Мусор собирают, загрязненную почву удаляют до прохождения паводков и вывозят за пределы прибрежных защитных полос и зон затопления в специально отведенные места накопления и утилизации .

6.8 Вокруг родников и в местах локального размыва берегов создают сосредоточенные лесонасаждения из влаголюбивых деревьев и кустарников (см. приложение 6).

6.9 Для залесения используют сеянцы, саженцы, укорененные и не укорененные живцы, колья. Посадку проводят в благоприятные периоды года. Применение удобрений и ядохимикатов запрещается.

6.10 Каждые 2...3 года производят санитарные рубки деревьев и кустарников, русла ручьев расчищают от зарослей и завалов деревьев. Древесину и хворост используют для ремонтных работ, зеленые ветки - для выборочного залесения.

6.11 Осмотрщики составляют перечень выполненных работ для отчетности .

6.12 Осмотрщиков обеспечивают специальной одеждой и обувью, средствами индивидуальной защиты, рабочим инструментом, связью, средствами передвижения в соответствии с нормами.

Приложение 1
Обязательное

Установление границ речных участков и делянок

1 Границы речных участков устанавливают по бассейновому принципу в зависимости от категории сложности условий ухода за реками и прибрежными защитными полосами, приведенными в приложении 3.

Таблица 1.1 Размеры речных участков

Категории сложности условий ухода	I	II	III
Размеры участков, км	400... 500	301... 399	200... 300

2 Речной участок разбивается на речные делянки с учетом норм ухода на одного смотрщика согласно таблице 1.2.

Таблица 1.2 Длина делянки ухода на одного смотрщика

Категория сложности условий ухода	Длина делянки, км
I	36...40
II	31...35
III	25...30
Примечание 1 При иных условиях ухода длину делянки определяют с учетом коэффициентов таблиц 3.3 и 3.4.	
Примечание 2 Меньшие значения длины по каждой категории сложности соответствуют линейно-вытянутой схеме расположения речной сети, большие - древообразной схеме.	

3 За внешние границы делянок принимают внешние границы прибрежных защитных полос рек.

4 Границы между делянками устанавливают исходя из норм табл. 1.2. Границы увязывают с устойчивыми элементами объектов ухода, границами хозяйств, водо- и землепользователей, делянок, не входящих в регламент ухода.

5 Делянки нумеруют от устья до истоков по каждой реке. Границы делянок и их нумерацию наносят на водохозяйственные карты участков.

6 Границы делянок ухода закрепляют на местности специальными водоохранными знаками установленного образца.

Приложение 2
Обязательное**Маршрутная книжка по уходу за речной делянкой****1 Общие требования по ведению маршрутных книжек**

1.1 Маршрутная книжка по уходу за речной делянкой состоит из двух журналов: полевого журнала контроля хозяйственной деятельности и полевого журнала маршрутных наблюдений за воздействием вод.

1.2 Журналы ведут осмотрщики непосредственно во время маршрутных наблюдений делянок. Выполнять записи на отдельных листах с последующим перенесением данных в журналы запрещается.

1.3 Записи в журналах выполняют карандашом или шариковой ручкой. Исправление «буква на букву» или «цифра на цифру» запрещается. В случае ошибки букву (слово, цифру) зачеркивают одной линией и рядом или сверху пишут правильное обозначение.

1.4 Переписывать журнал, вытирать надписи и вырывать страницы запрещается.

1.5 К маршрутной книжке прилагают копии водохозяйственных карт с нанесенными границами делянки масштаба 1:25000 для внесения отметок текущих изменений, мест нарушений.

1.6 В конце текущего года полевые журналы с копиями карт передают на участок для анализа и обобщения.

1.7 В случае нарушений водоохранного режима осмотрщики составляют сообщение в двух экземплярах, первый из которых передают на участок по подчинению, а второй оставляют для отчетности.

Сообщения составляют по форме 2.2.

На основании сообщения осмотрщика руководитель речной делянки или водохозяйственной организации не позднее 3-х суток с момента выявления нарушения подает письменное сообщение об этом с требованием о его устранении и ликвидации вредных последствий нарушителю и органам местной власти (Форма 2.3).

1.8 Срок сохранения маршрутной книжки с начала организации службы - 10 лет. Целесообразность дальнейшего хранения журналов определяется дополнительно.

1.9 Формат полевых журналов 210x145 мм. Количество страниц в каждом из журналов 12. Все страницы журналов, начиная со второй, нумеруют. Каждый журнал маршрутной книжки имеет отдельную нумерацию страниц.

1.10 Маршруты наблюдений по пп.3.5 и 4.4 при необходимости могут выполняться одновременно.

Обложка книжки

(название ведомства, территориальной организации

и ее производственного структурного подразделения)

Маршрутная книжка №__

По надзору за речной делянкой № _____

на участке № _____

реки _____
(название)

В _____
(название района, области)

за 200____год

Титульный лист

(название ведомства, территориальной организации)

та її виробничого структурного подразделения

Полевой журнал №__

по контролю хозяйственной деятельности

на участке №__

реки _____
(название)

В _____
(название района, области)

за 200__ год

Делянка №__

Журнал начат: _____
(дата)

Журнал окончен: _____
(дата)

Начальник
речного участка

(название участка)

(Фамилия и инициалы)

Осмотрщик участка

(Фамилия и инициалы)

стр. _____

[illegible]

Осмотрщик _____
(подпись, фамилия)

Последняя страница журнала

ПОРЯДОК ЗАПОЛНЕНИЯ

Графа 1 Порядковый номер маршрутного наблюдения. Ведут сквозную нумерацию полных маршрутов на протяжении года.

Графа 2 Дата начала и окончания проведения маршрутного наблюдения.

Графа 3 Указывают место нарушения, характер нарушения и его последствия, визуальные признаки загрязнения воды. При проведении внеочередных наблюдений в связи с аварийными ситуациями делают обозначение «Внеочередное», внеочередные наблюдения не нумеруют.

Графа 5 Указывают органы, куда переданы сообщения, дату и время передачи, фамилию, инициалы и подпись лиц, их принявших.

Графа 6 Дополнительная информация, служебные и контрольные записи руководителей.

Лица, виновные в не сообщении (сокрытии) данных об аварийных ситуациях на водных объектах, несут ответственность согласно Водному кодексу Украины.

Приложение 2
Форма 2.2

Сообщение

Штамп
организации

от _____
(дата)

о нарушении Водного кодекса на делянке №__ реки _____
(название)
и (или) в пределах ее прибрежных защитных полос

(области, района, точное место нарушения)

Нарушитель _____
(организация, предприятие, учреждение, юридическое или физическое лицо)

Характеристика нарушения: _____

(согласно требованиям Водного кодекса Украины)

Мероприятия, проведенные осмотрщиком для остановки нарушения _____

Осмотрщик делянки _____
(подпись)

/ _____ /
(Фамилия и инициалы)

Приложение 2
Форма 2.3

Штамп
организации,
номер и дата

(кому)

ИЗВЕЩЕНИЕ
о нарушении водного законодательства

На делянке № _____ реки _____ и у границах ее
(название)

защитных полос _____

(точное место нарушения, район, область)

Нарушитель _____
(название юридической osoby или фамилия, имя, отчество физической osoby,

их адрес, телефон)

Характеристика нарушения _____

Требования по прекращению нарушения и принятие действий по ликвидации
последствий нарушения: _____

Руководитель

(фамилия и инициалы)

Титульный лист

(название ведомства, территориальной организации

и ее производственного структурного подразделения)

Полевой журнал №__

маршрутных наблюдений за воздействием вод

на участке №__

реки _____
(название)

В _____
(название района, области)

за 200__ год

Делянка №__

Журнал начат: _____
(дата)

Журнал окончен: _____
(дата)

Начальник
речного участка

(название участка)

(Фамилия и инициалы)

Осмотрщик участка

(Фамилия и инициалы)

стр. _____

Осмотрщик _____
(подпись, фамилия)

Последняя страница журнала

ПОРЯДОК ЗАПОЛНЕНИЯ

Графа 1 Порядковый номер маршрутного наблюдения. Ведут сквозную нумерацию полных маршрутов в течение года. Полный маршрут – по всей протяженности делянки.

Графа 2 Дата начала и окончания проведения маршрутного наблюдения.

Графа 3 Дают описание формы изменений берегов и дна рек, прибрежных защитных полос вследствие воздействия вод, пропускной способности русла. При проведении внеочередных наблюдений в связи с паводками, оползнями, селями, угрозами населению, объектам и сооружениям, в графе делают обозначение «Внеочередное». Внеочередные наблюдения не нумеруют.

Графа 4 Указывают точное местоположение проявления воздействия вод.

Графа 5 Указывают меры, принятые осмотрщиком и их результаты.

Графа 6 Дополнительная информация, служебные и контрольные записи руководителей.

Приложение 3
Рекомендуемое

Нормирование работ по уходу

Таблица 3.1. Категории сложности работ по уходу за реками и
прибрежными защитными полосами и работ по обустройству речных участков

№ пп	Природные факторы	Категории сложности и их характеристики		
		I	II	III
1	Типы рек по уклонам дна	низменные и равнинные 0,00005... 0,0005	пред- горные 0,0006... 0,005	горные более 0,005
2	Ширина рек, м (при среднегодовом уровне)	до 10	10...20	более 20
3	Наличие стариц	отсутствуют	1...3	более 3
4	Наличие островов	отсутствуют	3...5	более 5
5	Лесистость берегов	0...10 %	11...50 %	более 50%
6	Заболоченность берегов	0...10 %	11...50 %	более 50%
7	Проявления физико-геологических процессов и явлений (оползней, деформации русел, заиление и т.п.), общее количество	отсутствуют или единичные	5...7	более 7
8	Экологическое состояние речной системы (качественная обобщенная оценка согласно действующим нормам)	хорошее или изменения незначительные	удовлетворительное или плохое	очень плохое или критическое
Примечание. В случае наличия двух или более характеристик природных факторов высшей категории сложности принимается высшая категория.				

Приложение 3

**Таблица 3.2 Нормы разового (дневного) надзора за реками
и прибрежными защитными полосами**

Категория сложности надзора	Норма разового надзора на одного осмотрщика, км
I	14...16
II	12...14
III	10...12
Примечание 1. Меньшие значения норм надзора принимают при наличии более двух признаков высшей категории сложности по табл. 1.1, большие - при наличии только двух признаков.	
Примечание 2. Нормы учитывают следующие затраты времени осмотрщика: передвижение по делянке - 6 часов, осмотр - 2 часа.	

Таблица 3.3 Учет надзора за гидротехническими сооружениями

Количество гидротехнических сооружений (кроме стокорегулирующих плотин и противоселевых сооружений)		Понижающий коэффициент
компактных	линейных	
1...3	1...2	1.05
4...6	3...5.	1.10
более 6	более 5	1.15

Таблица 3.4 Учет возможности использования транспортных средств

Вид транспорта	Повышающий коэффициент
Гужевой	1.20
Велотранспорт	1.25
Мото- и водно-моторный транспорт	1.50
Примечание 1. Транспортные средства используют с учетом экологической целесообразности и технических условий речных делянок	
Примечание 2. В случае частичного использования транспортных средств нормы изменяют пропорционально объему их использования	

Приложение 4
Обязательное

Формы актов обследования состояния речных участков

**Общие положения описания состояния объектов обследования,
последствий аварий, вредного воздействия вод.**

1 По форме 4.1

В графе 1 указывают название объектов обследования - родники, дно рек и прибрежные защитные полосы. Группа одноименных объектов ухода отделяется тонкой горизонтальной линией.

В графе 2 ведут описание состояния объектов ухода - загрязнение, наличие мусора, заиление, эрозия и т.п. и указывают местоположение относительно береговой обстановки и характерных элементов реки.

В графе 3 указывают вид работ - ремонт, защита, исправительные работы, регулирование и т.п.

2 По форме 4.2

Графы 1, 2 заполняют аналогично форме 4.1, заполнение граф 3...8 дополнительных объяснений не требует.

Приложение 4

Форма 4.1

Утверждаю

штамп организации

МП _____

(должность, подпись,

фамилия и инициалы)_____
(дата, рік)**АКТ**

периодического обследования состояния речного участка № ____

реки _____

(название)

В _____

(название района, области)

на _____

(дата)

Обследование проведено на основании _____
(обоснование)

Назва- ние объек- тов	Описание состояния объектов обследования	Необходимые меры по устранению неудовлетворительного состояния объектов			
		вид и на- именова- ние работ	Объем работ	Стоимость в текущих ценах, тыс.грн.	Сроки выполне- ния работ
1	2	3	4	5	6
Пример:					
Родни- ки	на участках 1,3 и 7 – замусорены, на участке 2 – заилены	расчистка родников	-	-	-

Председатель комиссии

(должность, подпись, фамилия и инициалы)

Члены комиссии

(должность, подпись, фамилия и инициалы)_____

Приложение 4
Форма 4.2

Утверждаю

штамп организации МП _____
(должность, подпись,

фамилия и инициалы)

(дата)

АКТ

внеочередного обследования состояния речного участка № ____
реки _____
(название)

в _____
(название района, области)
на _____
(дата)

Обследование проведено на основе _____
(обоснование)

Назва- ние объек- тов об- следо- вания	Описание состояния объектов обследова ния	Потери от аварий, катастрофических явлений		Необходимые меры по устранению повреждений объектов обследования			
		объем	стоимость в текущих ценах, тыс.грн.	вид и наиме- нование работ	объем работ	стоимость в текущих ценах, тыс.грн.	сроки выпол- нения работ
1	2	3	4	5	6	7	8

Председатель комиссии

(должность, подпись, фамилия и инициалы)

Члены комиссии

(должность, подпись, фамилия и инициалы)

Ответственный представитель местной власти

(должность, подпись, фамилия и инициалы)

Приложение 5
Обязательное**Формы документации выполнения работ**
по обустройству делянок рек

Форма 5.1

Утверждаю

штамп организации

МП _____
(должность, подпись,_____
фамилия и инициалы)_____
(дата)

Перечень работ
по обустройству делянки № _____
участка № _____ реки _____
(название)

В _____
(название района, области)

и прибрежной защитной полосы по состоянию на _____
(дата)

Наименование работ, место их проведения	Сроки выполнения	Единица измерений	Количество	Цена единицы, грн.	Стоимость, тыс.грн.
1	2	3	4	5	6

Суммарная стоимость работ _____ тыс.грн.

Примечания:

Составил: начальник участка _____
(подпись, фамилия и инициалы)

Приложение 5
Форма 5.2

Утверждаю

МП _____

штамп организации _____

(должность, подпись,

фамилия, инициалы)

(дата)

АКТ

приемки работ по обустройству делянки № _____
реки _____
(название)

В _____
(название района, области)

и береговой полосы, предусмотренной перечнем, от _____
(дата)

Наименование работ, место их проведения	Сроки исполнения		Объемы работ		Стоимость работ		Оценка исполнения на основе осмотра	Отметка о приемке работ
	согласно перечню	фактически	согласно перечню	фактически	согласно перечню	фактически		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Суммарная стоимость: _____ тыс.грн.

Недоработки:

Предложения и замечания:

Начальник речного участка _____
(подпись, фамилия и инициалы)

Приложение 6
Рекомендуемое

Выборочное залужение и залесение

1 Рекомендации по составу смеси многолетних трав

1.1 Для залужения используют смеси трав трех биологических групп:

а) травы с одиночными кустами (тимофеевка, овсяница, пырей бескорневой, райграс и т.п.);

б) травы корневые (костер безостый, овсяница красная, тонконог, повелика белая и т.п.);

в) травы стержнекорневые (клевер красный и белый, люцерна, овсяница бородавчатая, пырей ползучий и т.п.).

1.2 Для залужения пологих склонов применяют травы с одиночными кустами, для залужения крутых склонов - увеличивают удельный вес корневых и стержнекорневых трав, образующих дернину.

2 Рекомендации по составу деревьев и кустарников для выборочного залесения прибрежных защитных полос

2.1 Породы деревьев и кустарников, рекомендуемых для лесонасаждений, приведены в таблицах 6.1 и 6.2.

2.2 В графе «период затопления» приведена длительность проточного затопления в многоводные годы.

2.3 Приведенный состав пород деревьев и кустарников может применяться во всех природно-климатических зонах с учетом почвенных условий и может быть расширен другими древесными и кустарниковыми породами.

Приложение 6

**Таблица 6.1 Породы деревьев и кустарников
для залесения незасоленных почв**

Породы деревьев и кустарников	Период затопления (месяцы)
1. Основные	
Береза бородавчатая	2
Дуб обыкновенный	1.5
Деревья и кустарники семейства вербовых	больше 3
Ольха черная	больше 3
Осина	2
Сосна обыкновенная	1.5...3
Тополь	больше 3
Ясень зеленый или пушистый	больше 3
2. Примеси	
Лоза остролистная	больше 3
Клен	0.5
Липа	0.5
Алыча	1.5
Рябина обыкновенная	2
Калина обыкновенная	2
Орешник	2
Лох узколистный	3
Облепиха	1.5
Роза коричневая, морщинистая - (шиповники), собачья	2
3. Подлесок	
Бузина черная	1.5
Клен татарский	1.5
Свидина красная	2
Скумпия	1

**Таблица 6.2 Породы деревьев и кустарников для посадки
на засоленных почвах**

Породы деревьев и кустарников	Виды засоленных почв	Период затопления (месяцы)
1 Основные		
Береза бородавчатая	солончаковый	2
Дуб обыкновенный	солонцеватый, солончаковый	1.5
Вербена белая	солончаковый	больше 3
Тополь	солончаковый	1.5...3
Ясень зеленый	солонцеватый	больше 3
Лох узколистный	для всех видов	3
2 Подлесок		
Скумпия	солонцеватый	1

СОДЕРЖАНИЕ

	Стр.
1 Область применения.....	3
2 Общие положения	3
3 Надзор за хозяйственной деятельностью на реках и прибрежных защитных полосах.....	5
4 Надзор за воздействием вод.....	6
5 Проведение обследований.....	8
6 Роботы по обустройству речных участков.....	9
Приложение 1	
Установление границ речных участков и участков	11
Приложение 2	
Маршрутная книжка по надзору за речной участком.....	13
2.1 Полевой журнал по контролю хозяйственной деятельности.....	14
2.2 Сообщение о нарушении водоохранного режима	17
2.3 сообщение о нарушении водного законодательства	18
2.4 Полевой журнал маршрутных наблюдений за воздействием вод.....	19
Приложение 3	
Нормирование работ по уходу.....	22
3.1 Категории сложности работ по надзору за реками, прибрежными защитными полосами и работ по обустройству речных участков	22
3.2 Нормы разового (дневного) надзора за реками и прибрежными полосами.....	23
3.3 Учет надзора за гидротехническими сооружениями.....	23
3.3 Учет возможности использования транспортных средств.....	23
Приложение 4	
Формы актов обследований состояния речных участков.....	24
4.1 Акт периодического обследования состояния речного участка.....	25
4.2 Акт внеочередного обследования состояния речного участка.....	26
Приложение 5	
Формы документации выполнения работ по обустройству участков рек.....	27
5.1 Перечень работ по обустройству участка.....	27
5.2 Акт приемки работ по обустройству участка.....	28
Приложение 6	
Выборочное залужение и залесение.....	29
6.1 породы деревьев и кустарников для залесения незасоленных почв	30
6.2 породы деревьев и кустарников для посадки на засоленных грунтах	31